

Sarajevo, 04.05.2020. godine

TJEDNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANCIJSKIM TRŽIŠTIMA
27.04.2020.- 01.05.2020.

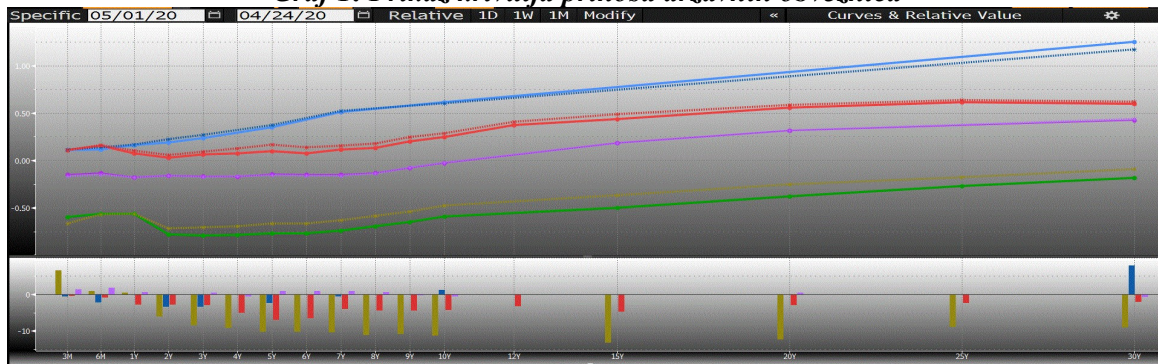
Tablica 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona			SAD			Velika Britanija			Japan		
	24.4.20	-	1.5.20	24.4.20	-	1.5.20	24.4.20	-	1.5.20	24.4.20	-	1.5.20
2 godine	-0,71	-	-0,76	0,22	-	0,19	0,07	-	0,04	-0,15	-	-0,14
5 godina	-0,66	-	-0,76	0,37	-	0,35	0,17	-	0,10	-0,15	-	-0,14
10 godina	-0,47	-	-0,59	0,60	-	0,61	0,29	-	0,25	-0,02	-	-0,02

Tablica 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi		
	24.4.20	-	1.5.20
3 mjeseca	-0,632	-	-0,567
6 mjeseci	-0,568	-	-0,550
1 godina	-0,543	-	-0,543

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zelena), SAD (plava), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasta) za razdoblja od 3 mjeseca do 30 godina na dane 01.05.2020. godine (pune linije) i 24.04.2020. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Europski indeksi dionica su proteklog tjedna bilježili rast pod utjecajem vijesti o značajnijim mjerama središnjih banaka, ali i ponovnom otvaranju velikih ekonomija. Premijer Italije, koja je jedna od najviše pogođenih zemalja pandemijom u Europi, Conte je izjavio da će ta zemlja početi sa ublažavanjem restriktivnih mjera 4. svibnja, sa ciljem ponovog pokretanja javnog života i ekonomije koja je u znatnoj mjeri imobilizirana pod utjecajem pandemije koronavirusa. Također, Conte je upozorio da će eventualni drugi val infekcija uzrokovati porast smrtnih slučajeva i nepovratnu štetu ekonomiji. Agencija za dodjelu kreditnog rejtinga Fitch je smanjila dugoročni kreditni rejting Italije na BBB- sa BBB i kratkoročni rejting na F3 sa F2, dok je izgled promijenjen na stabilan sa negativnog. Fitch je naveo brojne čimbenike koji su prethodili smanjenju rejtinga, te je istaknut značajan utjecaj pandemije koronavirusa na ekonomiju i fiskalnu politiku te zemlje. Naime, Fitch prognozira smanjenje stope GDP-a Italije od 8% u tekućoj godini, s obzirom na pretpostavke da se virus može zadržati i u drugoj polovici godine, te je istaknuto da bi moglo doći do snažnog ekonomskog oporavka naredne godine. S druge strane, Institut Ifo je objavio da bi se stopa GDP-a u Njemačkoj mogla smanjiti za 6,6% u ovoj godini te da se sektor proizvodnje u toj zemlji neće vratiti na razine prije pandemije do kraja 2021. godine. Prema priopćenju Ifo Instituta, najveća europska ekonomija je zabilježila pad za 1,9% u prvom tromjesečju tekuće godine.

Vlada Njemačke je objavila prognoze prema kojima bi se stopa GDP-a u ovoj godini mogla smanjiti za 6,3%, dok bi oporavak mogao uslijediti u narednoj godini.

ECB je u skladu s očekivanjima, na sjednici UV održanoj proteklog četvrtka, zadržala nepromijenjenu referentnu kamatnu stopu (0,0%). ECB je priopćila da bi ekonomija eurozone mogla da se oporavi u drugoj polovici ove godine, ali i da je moguće da će tek krajem 2022. godine uspjeti da se povрати na razinu rasta zabilježenu prošle godine, usljed pandemije koronavirusa. ECB je ostavila otvorena vrata za dodatnim stimulansima, uključujući i potencijalno kontraverzne kupovine obveznica sa kreditnim rejtingom ispod investibilne razine. Suočena sa recesijom bez presedana, ECB je priopćila da će kreditiranje banaka učiniti dodatno povoljnim, ali je zadržala uvjete koji se tiču programa kupovina obveznica nepromijenjenim. Prema podacima ECB-a, krediti kompanijama iz eurozone su se povećali u ožujku, dok su kompanije požurile sa hitnim financiranjem usljed pandemije koronavirusa. Zvaničnici EU su izrazili podršku povećanju plana vladinih garancija za 100 milijardi EUR umjesto prvobitno planiranih 25 milijardi EUR, kako bi kompanije mogle skratiti radno vrijeme umjesto otpuštanja radnika.

Tablica 3: Kretanje ekonomskih pokazatelja za eurozonu

Red.br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Monetarni agregat M3 (G/G) - EZ	OŽUJAK	5,5%	7,5%	5,5%
2.	Indeks ekonomskog povjerenja - EZ	TRAVANJ	73,1	67,0	94,2
3.	Indeks povjerenja potrošača – EZ (final.)	TRAVANJ	-22,7	-22,7	-11,6
4.	Stopa nezaposlenosti – EZ	OŽUJAK	7,8%	7,4%	7,3%
5.	GDP (Q/Q) – EZ (prelim.)	I tromjesečje	-3,8%	-3,8%	0,1%
6.	GDP (Q/Q) – Francuska (prelim.)	I tromjesečje	-4,0%	-5,8%	-0,1%
7.	GDP (Q/Q) – Austrija (prelim.)	I tromjesečje	-	-2,5%	0,2%
8.	GDP (Q/Q) – Španjolska (prelim.)	I tromjesečje	-4,3%	-5,2%	0,4%
9.	GDP (Q/Q) – Italija (prelim.)	I tromjesečje	-5,4%	-4,7%	-0,3%
10.	Stopa inflacije – EZ (prelim.)	TRAVANJ	0,1%	0,4%	0,7%
11.	Stopa inflacije – Njemačka (prelim.)	TRAVANJ	0,5%	0,8%	1,3%
12.	Stopa inflacije – Francuska (prelim.)	TRAVANJ	0,1%	0,5%	0,8%
13.	Stopa inflacije – Španjolska (prelim.)	TRAVANJ	-0,8%	-0,6%	0,1%
14.	Stopa inflacije – Italija (prelim.)	TRAVANJ	-0,3%	0,1%	0,1%

SAD

Proteklog tjedna je održana sjednica FOMC-a na kojoj nije bilo izmjena aktualne monetarne politike. Fed nije poduzeo dalje korake u promjeni referentne kamatne stope, planu kupovine aktiva ili kreditnim olakšicama. Predsjednik Feda Powell je izjavio da Fed neće žuriti sa povećanjem referentne kamatne stope te istaknuo da će snažno, proaktivno i agresivno koristiti čitav spektar alata za podršku gospodarstvu u ovom izazovnom vremenu, sve dok ne bude uvjerljivo da je ekonomija SAD čvrsto na putu oporavka.

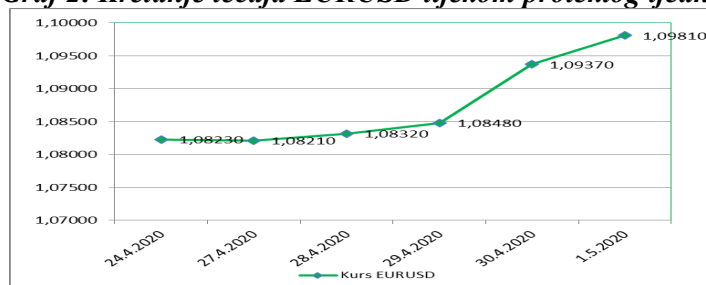
Najviši zvaničnici Trumpove administracije predviđaju snažan gospodarski skok u četvrtom tromjesečju kako pandemija koronavirusa bude "blijedila", dok je ekonomski savjetnik predsjednika Trumpa Hassett upozorio da bi stopa nezaposlenosti mogla doći razinu između 16% i 20%, dok bi GDP u drugom tromjesečju mogao pasti za čak 30%-40% na godišnjoj razini, što su predviđanja u skladu sa prognozama Ureda za proračun sa Wall Streeta i Ureda za proračun Kongresa. Prema prošlotjednom objavljenom prvom preliminarnom podatku, GDP SAD je tijekom prvog tromjesečja zabilježio neočekivanu kontrakciju od 4,8% na tromjesečnoj razini, što je najveća kontrakcija od kraja 2008. godine, dok je u prethodnom tromjesečju zabilježena ekspanzija od 2,1%. U zajedničkom priopćenju Feda i Federalne korporacije za osiguranje depozita je istaknuto da je rok za komentiranje smjernica plana sanacije koji su podnijele velike strane banke, uključujući Barclays, Credit Suisse i Deutsche Bank, produžen za 30 dana. Analitičari su stava da bi postupno povlačenje Feda sa tržišta obveznica, kako se pandemija koronavirusa bude smanjivala a likvidnost povećavala, moglo smanjiti apetite investitora prema državnim obveznicama te utjecati na rast dugoročnih kamatnih stopa u narednim mjesecima. Naime, Fed je kupio oko 1,3 bilijuna USD državnih obveznica od kada je prošlog mjeseca započeo plan za hitne slučajeve kako bi se riješili problemi likvidnosti na tržištu.

Tablica 4: Kretanje ekonomskih pokazatelja za SAD

Red.br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	GDP (Q/Q) – preliminar	I tromjesečje	-4,0%	-4,8%	2,1%
2.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć (u 000)	25. travnja	3.500.000	3.839.000	4.442.000
3.	Kontinuirani zahtjevi nezaposlenih za pomoć (u 000)	18. travnja	19.476.000	17.992.000	15.818.000
4.	PCE deflator (G/G)	OŽUJAK	1,3%	1,3%	1,8%
5.	Indeks potrošačkog povjerenja	TRAVANJ	87,0	86,9	118,8
6.	Broj zahtjeva za hipotekarne kredite	24. travnja	-	3,3%	-0,3%

USD je deprecirao u odnosu na EUR te je tečaj EURUSD zabilježio rast sa razine od 1,0823 na razinu od 1,0981, što predstavlja rast tečaja za 1,46% na tjednoj razini.

Graf 2: Kretanje tečaja EURUSD tijekom proteklog tjedna

VELIKA BRITANIJA

Premijer Velike Britanije Johnson se početkom tjedna vratio na posao pod pritiskom svoje Konzervativne stranke kako bi se ublažile restriktivne mjere usljed zabrinutosti zbog učinka koje iste imaju na ekonomiju te zemlje. Johnson je pozvao Britance da se pridržavaju restriktivnih mjera koje su pomogle usporavanju rasta broja zaraženih i smrtnih slučajeva od koronavirusa, dok Vlada te zemlje planira sigurne načine za ponovno pokretanje posrnule ekonomije.

Uprava koja regulira industriju financijskih usluga u Velikoj Britaniji (FCA) je upozorila banke da ne koriste kredite za vrijeme pandemije kako bi prisilile klijente da zauzimaju pozicije u budućim ugovorima. Naime, iz FCA je priopćeno da izvješća pokazuju da su neke banke koristile svoj kreditni odnos kako bi vršile pritisak na korporativne klijente da osiguraju uloge u vlasničkim mandatima, a transakcije bi mogle uključivati prikupljanje kapitala te izdavanje obveznica.

BoE je suočena sa gotovo nemogućim zadatkom, a to je da na sastanku koji se održava 7. svibnja postavi brojeve na skali recesije uzrokovane koronavirusom, kada, također, mora odlučiti hoće li proširiti svoj ionako ogroman program otkupa obveznica u iznosu od 645 milijardi GBP. Prije svega, BoE čeka da premijer Johnson odluči kada i na koji način će biti omogućeno korištenje proračunskih sredstava.

Tablica 5: Kretanje ekonomskih pokazatelja za UK

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Nationwide cijene kuća (G/G)	TRAVANJ	2,5%	3,7%	3,0%
2.	PMI indeks prerađivačkog sektora F	TRAVANJ	32,8	32,6	32,9
3.	Neto potrošački krediti (u mlrd GBP)	OŽUJAK	0,7	-3,8	0,9
4.	Boj odobrenih hipotekarnih zajmova	OŽUJAK	58.000	56.200	73.700
4.	Monetarni agregat M4 (G/G)	OŽUJAK	-	8,1%	5,1%

Tijekom proteklog tjedna GBP je deprecirala u odnosu na EUR, dok je aprecirala u odnosu na USD. Tečaj EURGBP je zabilježio rast sa razine od 0,87523 na razinu od 0,87805, dok je tečaj GBPUSD povećan sa razine od 1,2367 na razinu od 1,2506.

JAPAN

Početkom proteklog tjedna je održana sjednica MPC BoJ na kojoj je donesena odluka o povećanju novčanih poticaja i o neograničenom iznosu kupovina obveznica kako bi troškovi zaduživanja ostali niski. Ovim potezom BoJ se stavlja u red sa drugim vodećim središnjim bankama koje su oslobodile nevidene iznose novčane podrške, dok zdravstvena kriza produbljuje strah od globalne recesije. Na sjednici su donesene odluke da se povećaju kupovine komercijalnih vrijednosnih papira i korporativnih obveznica, da se aktivnije kupuju japanske državne obveznice te da se prošire posebne operacije financijske podrške usljed pandemije koronavirusa. BoJ je, također, naglo smanjila svoje ekonomske prognoze te je istaknuto da se ne očekuje da će inflacija dostići ciljanu razinu od 2% u naredne tri godine, sugerirajući da će kratkoročni fokus biti borba protiv krize izazvane pandemijom. Istodobno, guverner Kuroda je izjavio da će BoJ ustrajati na svom inflacijskom cilju od 2% usprkos izgubljenom zamahu u kretanju cijena. Ministar ekonomije Nishimura je priopćio da će Vlada raditi zajedno sa BoJ kako bi osigurala da Japan ne zapadne ponovo u deflaciju.

Planove Japana da poveća potrošnju za oko 20% vlastitog GDP-a pohvalila je predsjedateljica MMF-a Georgieva te pozvala i ostale zemlje da učine svoj dio kako bi se pomoglo najsiromašnijim zemljama.

Tablica 6: Kretanje ekonomskih pokazatelja za Japan

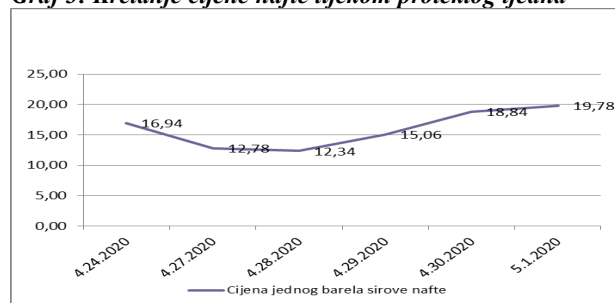
Red. br.	Ekonomske pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Stopa nezaposlenosti	OŽUJAK	2,5%	2,5%	2,4%
2.	Maloprodaja (G/G)	OŽUJAK	-4,7%	-4,6%	1,6%
3.	Industrijska proizvodnja (G/G) P	OŽUJAK	-7,4%	-5,2%	-5,7%
4.	Porudžbine građevinskog sektora (G/G)	OŽUJAK	-	-14,3%	0,7%
5.	Indeks potrošačkog povjerenja	TRAVANJ	27,6	21,6	30,9
6.	PMI indeks prerađivačkog sektora F	TRAVANJ	43,7	41,9	44,8

JPY je tijekom proteklog tjedna deprecirao u odnosu na EUR te je tečaj EURJPY zabilježio rast sa razine od 116,40 na razinu od 117,33. JPY je aprecirao u odnosu na USD te je tečaj USDJPY zabilježio pad sa razine od 107,51 na razinu od 106,91.

NAFTA I ZLATO

Na otvaranju njujorške burze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 16,94 USD (15,65 EUR). Početkom tjedna cijena nafte je bilježila smanjenje pod utjecajem ogromnih zaliha ovog energenta koje otežavaju vodećim proizvođačima da uravnoteže tržište smanjujući proizvodnju. Također, S&P Global Inc. je sugerirala svojim klijentima da „izbace“ sve svoje izloženosti u naftnim fjučersima za lipanj i srpanj izazivajući značajan pad cijene ovog energenta. Prema podacima EIA proizvodnja energije na godišnjoj razini u SAD je u prošloj godini, prvi put nakon 1957. godine, premašila potrošnju iste. Od sredine tjedna cijena nafte bilježi postupni rast, nakon što je ministar za energetiku Rusije Novak izjavio da je Rusija u kontaktu sa SAD radi formalizacije dogovora o smanjenju proizvodnje ovog energenta. Također, sporazum OPEC+ koji je usvojen na hitnom sastanku 12. travnja, kojim je dogovoreno smanjenje obujma proizvodnje je postao operativan 1. svibnja, što je dalo određeni poticaj rastu cijene nafte krajem tjedna. Cijena nafte se i dalje nalazi na veoma niskim razinama, a samo u prvom tromjesečju ove godine cijena je izgubila 66,46% vrijednosti. Ovakve okolnosti bi mogle da potaknu aktivnosti SAD da pomogne u stabilizaciji tržišta, iako ovi naponi možda dolaze prekasno i svakako neće biti bez prepreka, smatraju pojedini analitičari. Posljednji kolaps cijene nafte značajno povećava vjerojatnoću da će administracija predsjednika Trumpa smanjiti regulatorna opterećenja naftnoj industriji. Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 19,78 USD (18,01 EUR). Na tjednoj razini cijena nafte je povećana za 16,77%.

Graf 3: Kretanje cijene nafte tijekom proteklog tjedna

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je utemeljen na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantirati njihovu točnost i ne snosi odgovornost za izravnu ili neizravnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na temelju njih.

Na otvaranju londonske burze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.729,60 USD (1.598,08 EUR). Tijekom proteklog tjedna cijena zlata je bilježila pad do petka, kada je ponovo pokrenut rast cijene ovog plemenitog metala. Neke zemlje su početkom tjedna planirale da počnu sa postupnim ublažavanjem restrikcija koje su uvedene zbog pandemije, što je utjecalo na pad cijene ovog plemenitog metala. Investitori su, u takvim okolnostima, pojačali ulaganja u nešto rizičniju aktivu, što je vodilo daljem padu cijene zlata. Postupni pad cijene zlata nastavljen je do četvrtka. Priopćenje Udruge banaka Rusije je vjerojatno dalo poticaje smanjenju cijene zlata. U ovom priopćenju je navedeno da Središnja banka Rusije ne vidi trenutnu potrebu ponovnog pokretanja kupovine zlata za svoje rezerve. Udruga je ranije od Središnje banke Rusije tražila da nastavi sa kupovinama ovog plemenitog metala, s obzirom na to da je izvoz zlata znatno pogođen učincima pandemije koronavirusa, jer su zbog iste obustavljeni letovi za prijevoz plemenitih metala. Krajem tjedna cijena zlata bilježi rast, nakon što su objavljeni loši podaci sa tržišta rada u SAD. Dodatni poticaj rastu cijene zlata dale su izvještaje predsjednika Trumpa da je povećanje carina na uvoz iz Kine „sigurno opcija“ nakon što je optužio Kinu da je loše upravljala širenjem pandemije COVID-19. Državni tajnik Pompeo je podržao ove izjave Trumpa nakon što je izjavio da postoje značajni dokazi da je COVID-19 nastao u kineskoj laboratoriji, ali nije ukazao o kakvim se dokazima radi. Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.700,42 USD (1.548,51 EUR). Cijena zlata je na tjednoj razini zabilježila pad za 1,69%.

Graf 4: Kretanje cijene zlata tijekom proteklog tjedna

